

BESLUT

BESLUTSDATUM: 2015-07-06

VÅR REFERENS: DNR 504-2015/2197

Namn på bäck och källa i Rydebäck, Helsingborgs kommun

Ortnamnsmyndigheten vid Lantmäteriet har efter avslutad utredning beslutat införa namnen *Heabäcken* och *Heabäckskällan* i anslutning till Kärleksstigen söder om Rydebäck.

Lantmäteriets utredning

Heabäcken redovisas med namn på bladet IIW 202 till den Skånska rekognosceringskartan, framställd åren 1812-1820.

På senare officiella kartprodukter såsom Topografiska Corpsens kartblad Landskrona från 1860, den häradsekonomska kartan över Luggude härad åren 1910-15 och det ekonomiska kartbladet 3C1c Kvistofta, kartlagt 1969 och utg. 1970 saknas namnet helt, trots att bäcken är markerad i de olika karteditionerna. Namn på källor och liknande mindre objekt är oftast mycket svårfångade i karthandlingar som berör enskifte, storskifte och laga skifte. I det nu aktuella fallet försvåras förhållandet ytterligare genom att källan är belägen i anslutning till fäladen till byarna Rya och Pålstorp. Området benämns i ett sammanhang som Heden, därav namnet Heabäcken, men vanligen endast som fälad eller utmark. Av denna anledning har det inte heller funnits samma intresse för, eller ansetts nödvändigt, att notera de förekommande namnen i kartornas protokoll. Det bör noteras att inte heller bäckens namn förekommer i dessa handlingar, trots att den markeras mycket noggrant i kartbilden.

Lantmäteriet redovisar idag totalt 102 namn som innehåller ordet *kärlek* i våra grundläggande geodata samt på de allmänna kartorna. Av dessa utgör 10 traktnamn i fastighetsregistret: *Klockarkärleken*, *Kärleksbacken*, *Kärlekstallen*, *Kärleksörten* samt *det enkla Kärleken*.

Lennart Dehlin
Utredare

Lantmäteriet, Ortnamnsmyndigheten, 801 82 GÄVLE
TELEFON 026 - 63 33 43

E-POST lantmateriet@lm.se, INTERNET www.lantmatenet.se

Som enda bebyggelsenamn finns i Halmstad bostadsområdet *Kärleken* med *Karlebens kyrka*. I övrigt ingår ordet *kärlek* i en rad terrängnamn som *Kärlekskärret* i Lindesberg, *Kärleksforsen* vid kraftverket Untraverket i Tierp, samt sjön *Kärleken* invid sjön *Tron* och berget *Hoppet* i Falu kommun. I Anderslövs socken i Trelleborgs kommun återfinns *Kärlekskulle* som betecknar en mindre skogklädd backe i ett åkerområde strax öster om byn Ugglarp.

Övriga namnexempel är *Kärleksbackarna* i Habo, *Kärlekens ö* i Gislaved samt *Kärleksbacken*, *Kärleksholmen*, *Kärlekskullen*, *Kärleksudden* och *Kärleksön* på flera platser i landet.

Bakgrunden till de flesta av naturnamnen som innehåller ordet *kärlek* bör sannolikt sammanhållas med de namn som innehåller ordet *älskog*, men som är betydligt sällsyntare i våra kartdatabaser: *Lilla och Stora Älskogsholmen* i Oskarshamn samt *Älskogsudden* i Flen.

Namn som slutar på *-källan* är betydligt vanligare i våra grundläggande geodata. Det är sammanlagt drygt 1300 namn som betecknar både terrängområden och sjöar, men även fornlämningar. De finns även som trakter i fastighetsregistret. I Skåne återfinns 43 namn på *-källan*, och av dessa avser 25 fornlämningar och 15 är trakter i fastighetsregistret. Övriga är bebyggelsenamnen *Stenkällan* i Malmö och *Ängskällan* i Blentarp samt terrängen *Stora offerkällan* i Höörs kommun.

Lantmäteriets bedömning

Lantmäteriet har att, i enlighet med förordningen (2009:946) med instruktion för det statliga lantmäteriet, verka för ett ändamålsenligt och vårdat ortnamnsskick. Dessutom skall stavningen av ortnamn ske enligt vedertagna språkriktighetsregler enligt 4 § Kulturmiljölagen (1988:950, ändrad 2013:548) om inte hävdvunna stavningsformer talar för annat.

I det aktuella fallet anser Lantmäteriet att namnet på den aktuella källan i mesta möjliga mån bör ha ett lokaliserande namn. Därför menar vi att *Heabäckskällan* är det mest lämpliga i detta fall. Namn på *-källan* behöver inte nödvändigtvis vara kopplade till ett visst vattendrags källflöde. Namnen kan även uttrycka källans läge i förhållande till en annan lokal på platsen: *Brytstugekällan* i Eslöv, *Oderhallskällan* och *Vitabäckskällan* i Sjöbo. I detta fall således källans omedelbara anknytning till Heabäcken.

Kärleksstigen finns som mer eller mindre officiella namn för gång- och Promenadvägar på olika håll i landet. Normalt har de inte gett upphov till sekundärnamn som "*Kärleksbäcken*", "*Kärleksparken*", "*Kärleksstranden*" eller liknande.

Som nämnts ovan har det inte varit möjligt att finna ut om den nu aktuella källan tidigare haft något namn. Undersökningen av redan befintliga namn som innehåller ordet *kärlek* pekar relativt entydigt på att namnen främst avsett undanskymda och mer eller mindre svårtillgängliga terrängavsnitt eller mindre öar, alternativt att namnet förekommer tillsammans med övriga lokaler med *Tron* och *Hoppet*.

Lantmäteriet menar att den aspekt som främst bör beaktas vid namnsättningen av denna källa är läget invid Heabäcken och att källans namn följaktligen bör vara *Heabäckskällan*, dvs. 'källan invid Heabäcken'. Detta är också i överensstämmelse med bestämmelserna i Kulturmiljölagens § 4 om att iakttas god ortnamnsred vid kommunal och statlig verksamhet. En av strecksatserna i lagen säger att "påverkan på hävdvunna namn beaktas vid nybildning av namn", och detta innebär i det specifika fallet att namnet "*Heabäckskällan*" faller in i ett redan existerande lokalt naturligt och agrart ortnamnsskick, medan namnet *Kärlekskällan* som endast har relation till det relativt nybildade namnet *Kärleksstigen* saknar denna anknytning.

Lantmäteriets beslut

Med stöd av 5 § 7p. förordningen (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet beslutar Lantmäteriet att namnen *Heabäcken* och *Heabäckskällan* ska redovisas för bäcken och källan vid bäcken söder om Rydebäck i Helsingborgs kommun. Namnen *Heabäcken* och *Heabäckskällan* kommer fortsättningsvis att redovisas i Lantmäteriets grundläggande geodata samt i Ortnamnsregistret.

Detta beslut har fattats av chefen för Ortnamn och sekretess Annette C Torensjö. Föredragande har varit utredaren Lennart Dehlin.

Annette C Torensjö

Lennart Dehlin

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen. Skrivelsen, som ställs till Regeringen, skall skickas till Lantmäteriet, Divisionen för Informationsförsörjning, Ortnamnsmyndigheten, 801 82 Gävle. Lantmäteriet måste ha fått Er skrivelse inom tre veckor räknat från den dag, då Ni fick del av beslutet.